

De digitale Handreiking Waterbeheer en Cultuurhistorie

Waarom deze handreiking?

De waterschappen beheren een belangrijk deel van het Nederlands landschap. Al onze wateren zijn eeuwenlang intensief gebruikt, voor transport, voor landbouw, energieopwekking, om droogte te voorkomen of juist om het land droog te houden. Dit historische gebruik is voor een deel zichtbaar in het landschap en voor een groot deel onzichtbaar, omdat het onder water of onder de grond zit. Het kan hierbij gaan om de archeologische resten van een 15e-eeuws schip op een rivierbodem, zoals de kogge van Kampen, de Romeinse brug in de beek bij Tungelroy of verdronken cultuurlandschappen zoals de Grote Waard. Dergelijke resten vormen de belangrijkste kennisbron over ons verleden.

Wat biedt de handreiking?

- De handreiking geeft informatie over mogelijkheden en verplichtingen rondom archeologie,

monumenten en cultuurlandschappen, bij water gerelateerde projecten.

- Naast informatie per onderwerp, kunt u met deze handreiking voor de meest voorkomende ingrepen helderheid krijgen over de te nemen stappen om mogelijkheden te benutten en om aan verplichtingen te voldoen. Hierbij zijn taken en verantwoordelijkheden van u en andere betrokken partijen beschreven.

Voor wie?

De handreiking is er voor de waterbeheerder:

- Voor de projectleider die een concrete ingreep voorbereidt.
- Voor de beleidsmaker die meer informatie wil over de omgang met erfgoed bij projecten met ruimtelijke gevolgen, zoals beekherstelprojecten, ontwikkelen natte natuur, aanleg natuurvriendelijke oevers en veel meer.

U kunt de handreiking vinden op www.sikb.nl onder **Speciale sites en Platforms** of ga naar:

www.waterbeheer-cultuurhistorie.nl

In de handreiking Waterbeheer en Cultuurhistorie vindt u o.m. de volgende voorbeelden uit de praktijk van de waterbeheerder:

Erik Deiman - Zuiderzeeland - Schokland

Het bijzondere aan dit gebied is dat het geen projectmatig insteek heeft en daarbij dat de waterbeheerder in dit geval geen initiatiefnemer is (de gemeente en provincie zijn dit wel). In het geval van schokland, en specifiek het geval van het zuidelijk duingebied, is het de uitdaging voor het waterbeheer om rekening te houden met alle functies in het gebied, in het bijzonder de archeologische 'functies'. Om archeologische waarden te behouden is de grondwaterstand en peilbeheer belangrijk, deze moeten hoger worden gehouden dan idealiter voor de huidige landbouw.

Fred de Haan - Waternet - Vooronderzoek in de Vecht

In juni 2007 ging project van start waar Waternet Amsterdam voor de sanering van de Vecht. Gezien de geschiedenis van de Vecht als oude handelsroute was er een hoge kans op aanwezigheid van archeologica in de bodem.

Zie de handreiking hoe ze dat bij het project hebben aangepakt.

Emiel Galetzka - Hunze en Aa's - Toevalsvondst sluis/skelet

Bij het herinrichtingsproject van een deel van de middenloop van de Hunze en het omringende beek- en zijdal zijn er in de omgeving van Gieterveen een tweetal grote toevalsvondsten gedaan. Een skelet uit de vroege ijzertijd en een keersluis uit de zeventiende eeuw.

Galetzka: "Omdat er voor het beekherstel- en natuurontwikkelingsproject bodemverstorende ingrepen gepland stonden, en de omgeving een hoge verwachte archeologische waarde heeft, is er een archeologisch vooronderzoek gedaan."

Twan van Dijck - Peel en Maasvallei - Beekherstel Tungelroyse beek

De hermeandering is grotendeels gebaseerd op tracékaarten uit 1840, op deze manier heeft de herinrichting van het gebied rekening gehouden met cultuurlandschappen. Ook is er langs het tracé een oude Romeinse brug ontdekt en een gereconstrueerd en is de laatmiddeleeuwse Ellerschans, een verdedigingswerk, hersteld en voor het publiek openbaar gemaakt.

